

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ט' סיון תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות צג | דף הכולל: כתובות כח.
דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף ח' "טוב להוציא" עד אמצע סעיף ט' "וכן נוהגין".
מוסר: חפץ חיים - כלל ט' אות ז' עד אות י'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבטחון פרק ד' 'אבל עניני אויביו' עד 'אבל פירוש החלק החמישי'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

הנגיד שחתם הסכם יישכר וזבולון, על התהילים של הרבי מלעלו ב' צ"ל | השוטר החזיר את העגלה הגנובה
יחד עם סיפור מפעים... | איך מסיימים לבדוק עשרות אלפי מבחנים בתוך עשרה ימים? | 2418

פרשת השבוע

הכל התחיל במעטפה ש'נחתה' בוקר אחד בתיבת הדואר של מוסדנו, שעל גביה בלט הסמל המרתיע של רשויות המס בישראל. פתחתי את המעטפה בחשש, מתוכה נשר דף שבישר לנו על בדיקה שנפתחה במס הכנסה כנגד העמותה שבראשותי

הרב אלתר דוד רוט, 'גבאי אמון' הנודע משיכון ויז'ניץ' בבני ברק, עם סיפור אמיתי ומחזק

בסכומים עצומים שגבוהים היו מהשגתנו.

שכרנו את שרותיו של רואה חשבון בכיר, כדי שיסייע בידינו להערך לבדיקה, והתכוננו בדחילו ורחימו לפגישה המכרעת, שנקבעה לנו עם פקיד השומה המחוזי. פגישה שבמהלכה אמור היה התיק להיות מוכרע לשבט או לחסד.

ככל שהתקרב מועד הפגישה, כך תפחה והוגדשה מזוודת המסמכים, שאמורים היינו לשאת אליה. התכוננו היטב, אולם למרות כל ההכנות שעשינו, הלחץ היה רב מאד. מביני דבר שעמם התייעצנו, הזהירו אותנו כי מדובר בתיק מורכב, שהסיכון בו גבוה וגורלו נתון לשבט או לחסד, בידי פקידי שרירי לב.

בערב שלפני הפגישה שוחחתי באקראי עם קרוב משפחתי. יהודי חשוב שעוסק מזה שנים בהפצת מצוות עניית אמון ובחיזוקה. זו היתה אמורה להיות שיחת שלומים שגרתית, אולם משום מה החליט קרוב משפחתי, שמודע היה לעיסוקי כמחנך וכמרצה, לשתף אותי דוקא עכשיו בתובנותיו החשובות בנוגע למצוות עניית אמון, כדי שאשתף בהן את תלמידי.

כמחצית השעה ארכו דבריו המרתקים, אשר למרות הלחץ

"וינסו משנאיה מפינה" (במדבר י', ל"ה)

הכל התחיל באותו מכתב רשמי ש'נחת' בבוקר אחד בתיבת הדואר של מוסדנו. על גבי המעטפה בלט בכחול, הסמל המוכר והמרתיע של רשויות המס בישראל. פתחתי את המעטפה בחשש, מתוכה נשר דף רשמי, שתוכנו בישר לנו על בדיקה שנפתחה במשרדי מס הכנסה, כנגד העמותה שבראשותי.

רבים ממנהלי העמותות מכירים את המשמעות של 'בדיקה' זו. זהו הליך שמפעם לפעם ננקט כנגד עמותות ותיקות, שמחמת שגיאה כלשהי עוררה פעילותם את חשש פקידי המס, והוא מטרד ומעמסה לכל עמותה באשר היא.

כדי להתמודד עם הבדיקה, היה עלינו להגיש לפני רשויות המס את כל המסמכים, המתעדים את פעילות העמותה מיום הקמתה, כאשר כל מסמך ומסמך, עתיד היה להיבדק בשבע עיניים בידי פקידי המס.

חרדנו מאד מתוצאות הבדיקה. אף כי מעולם לא ביצענו, חלילה, פעולות בלתי חוקיות במסגרת העמותה. מספיק היה שמסמך כלשהו יאבד או יחסר, כדי לחייב אותנו בקנסות כבדים,

"כבודו", פניתי בתקיפות למנהל, מבלי להתחשב בשפופרת שהיתה צמודה לאזנו, "אני חייב לסיים היום עם הסיפור שלי!". הוא הפנה אלי בחזרה מבט כעוס וגער בי, תוך שהוא מסתיר בידו את הפומית:

"האם אינך רואה שאני עסוק?! כבר אמרתי לך שאטפל בתיק שלך בעצמי...!". כמעט שהשתכנעתי בכנות דבריו, אלא שדקה לאחר מכן נראה שהוא בעצמו כבר הבין, כי השעה מאוחרת מדי כדי שיספיק לממשם; הוא יצא מחדרו והצביע לי על דלת מקולפת בקצה המסדרון: "המתן כאן, תכף יגיע פקיד שיטפל בענייך".

נקשתי על הדלת ולא נעניתי. כבר הייתי לחוץ מאוד, היה עלי להמתין שוב, אולם פחדתי לעורר את זעמו של המנהל. על כן המתנתי בשקט, תוך שאני משלים בלבי עם העובדה, כי אאלץ לשוב לכאן במועד אחר.

סוף סוף נקראתי להכנס. אכן, נראה היה כי לחינם שלחני המנהל לכאן... הפקיד היה במהלך התארגנות ליציאה, ובקושי הבחין בכניסתי. אלא שכשהבטתי בעינו, הופתעתי לגלות כי מדובר באדם שראיתיו לפני כן מברך "אשר יצר" בכוונה...

כאמור, כבר השלמתי עם העובדה, כי לא אוכל להספיק היום להשלים את הטיפול בתיק המעיק כל כך, אולם לא יכולתי לעצור בעד סקרנותי, ושאלתי את האיש בעדינות: "ראיתי אותך קודם מברך 'אשר יצר' בכזו כוונה. אינך נראה כאדם שומר תורה ומצוות, מה הביא אותך לאמץ את ההנהגה הזו?".

האיש היה מופתע מהשאלה, אולם לא המתין מלהשיב: "אהה... מדובר בקבלה שקיבלתי על עצמי לפני שנים. התעוררתי לקבלה בימי השבעה על פטירת אמי עליה השלום, ומאז אני מקפיד על כך". הוא המתין שניה ומיד החזיר לי בשאלה: "אם אנו כבר מדברים, ראיתי שענית אחרי 'אמן' ובאמת לא הבנתי מה הקשר שלך לברכה שאמרתי לקדוש ברוך הוא", שאל בתמימות.

שמחתי על ההזדמנות להשתמש בידע שרכשתי אך אתמול, ומיד התחלתי להאריך, ולהסביר לו את משמעותה של עניית 'אמן', כיצד היא משלימה את הברכה, ומה גדול שכרו של מי שמקפיד על כך.

הארכתי מעט בדברים, אולם לא היה נראה כי בן שיחי מאבד את סבלנותו. אדרבה, הוא הקשיב לי בסקרנות רבה ולא הסתיר את התפעלותו - מלה קטנה כל כך עם משמעות כה גדולה...

משסיימתי להרצות את דברי ועמדתי לקום ממקומי, עצר אותי האיש ושאל אותי מדוע בכלל הגעתי למקום.

כמעט ושכחתי בעצמי מדוע... מהרתי להסביר לפקיד את סיבת בואי למקום. הוא הקשיב לי בסבלנות ומשסיימתי אמר: "אומר לך את האמת, אינני יודע בכלל למה הגעת אלי, ענין זה אינו נתון לאחריותי, אולם התרשמתי ממך עמוקות... המתן כאן כמה דקות, ונראה האם אוכל לעשות משהו בשבילך... אנסה קודם לדבר עם המנהל".

שהייתי נתון בו, האזנתי אליהם ברב קשב, את האמת - התחזקתי מהם בעצמי. למרות עיסוקי רב השנים בחינוך, הופתעתי לגלות כמה הרבה ידע עדין חסר לי במצוה מצויה וחשובה כל כך... תוך כדי שיחה רשמית נקודות מתוכן דבריו, במטרה לשוב ולהרהר בהם, ובהמשך אף לחזק בהם אחרים.

סיימנו את השיחה בברכות הדדיות ופרשתי לשינה. למחרת בבוקר השכמתי קום, ומיד לאחר התפילה פניתי לנסוע לאשקלון, שם שוכן משרד מס הכנסה, אשר עמותתנו היתה נתונה לטיפולו. אחרתי מעט את שעת הפתיחה, וגיליתי שתור ארוך של ממתנים משתרך לפני.

מאותו רגע החלה סאת יסוריי: כאשר סוף סוף הגיע תורי, התברר לי כי המתנתי בטעות לפקיד הלא נכון, והפקיד הפנה אותי לפקיד אחר. שוב הייתי צריך להמתין, אלא שכשהגיע תורי התאכזבתי שנית... מתברר כי כדי שיוכל אותו פקיד לטפל בענייני, היה עלי למלא טופס ולהגישו לפקיד אחר. שוב המתנתי שעה ארוכה, רק כדי לגלות שהפקיד הנכבד נאלץ לצאת במפתיע מהמשרד...

לאחר שלושה נסיונות כושלים, החלטתי לפנות למנהל. גם בכניסה לחדרו נאלצתי להמתין, אולם הפעם החלטתי לא לוותר; משהייתי שבת לפני המנהל, שפכתי את לבי בקוצר רוח בולט: "כבר שעות שאני ממתין, וכל אחד דוחה אותי לפקיד אחר", טענתי. המנהל הקשיב לי וניכר היה שהדברים נגעו ללבו. "המתן כאן בצד", החווה בידו לעבר אזור ההמתנה במסדרון הסמוך, "אני בעצמי אטפל בתיק שלך".

שמחתי. בטוח הייתי שהנה באה ישועתי, ואזרתי את שאריות הסבלנות שעוד נותרו בי כדי להמתין.

תוך כדי המתנתי, עד הייתי למחזה בלתי שגרתי; הבחנתי באדם בעל חזות חילונית, היוצא מחדר השרותים הסמוך, נוטל את ידיו, ולאחר מכן מוציא כיפה מכיסו ומברך בכוונה "אשר יצר". איני רגיל במחזות מסוג זה; יהודי חילוני המברך ועוד בכוונה רבה, ולכן הקשבתי לברכתו בתשומת לב מיוחדת. עניתי אחריו 'אמן' בקול רם. עניה שבודאי היתה מהולה בה השפעתה של השיחה של ליל אמש.

האיש הביט לעברי במבט מופתע, וניכר היה כי הוא לא הבין ממש מה אמרתי. הסתקרנתי לדעת מהו הסיפור שעומד מאחוריו, וכמעט ועמדתי לשאול אותו על כך, אולם הוא פנה מיד ונבלע באחד החדרים.

כמחצית השעה לאחר מכן, הבנתי שהדברים אינם פשוטים כל כך. הצצתי לחדר המנהל, וראיתי שהוא עסוק בשיחת טלפון ארוכה. סבלנותי עמדה לפקוע. עת סגירת המשרד הלכה וקרבה, שעות על גבי שעות ישבתי שם, לאחר התכוונות רבה כל כך לפגישה, והנה... אני עומד לשוב לביתי כלעומת שבאתי.

בתעוזה רבה פתחתי את דלת משרד המנהל, והבטתי בעינים חודרות בעיניו. לא היה נראה כי התרגש ממבטי המצמית, משום שהוא סימן לי בידו להמשיך ולהמתין...

בדיקה? תהליך האמור לארוך כמה שבועות, הסתיים תוך כמה דקות...

קמתי ממקומי ומיהרתי לעזוב את המשרד, לא לפני שהרעפתי תודות על הפקיד המסור.

הוא לא הבין לגמרי את כוונתי. "בסך הכל עניתי אחריו 'אמן'..." אמר כשזיק שובב בעיניו ומיהר לצאת מהמשרד.

(מתוך עלון 'וכל מאמינים' פרשת בחוקותי)

הפקיד יצא מהמשרד כשבידיו ערמת המסמכים שהגשתי לו... לאחר דקות מספר הוא חזר כשבידיו דף אחד בלבד, חתום בחותמת רשמית שעליו רשום:

"הנני לאשר כי בדקתי את התנהלותה של עמותת פלונית, ולא מצאתי כל דופי בפעילותה. כל התביעות שהוגשו כלפיה מבוטלות... על החתום: פלוני, נציב מס הכנסה..."

הבטתי בדף בחוסר אמון. האם יתכן שהחתימה נתנה בלי שום

פרשת השבוע

לפתע נעה הדלת על צירה. ר' הערשל מרים את ראשו מופתע, מי נכנס בשעה כזו לבית הכנסת? מישהו גבה קומה צועד פנימה. האיש מוכר לו היטב, זהו הנגיד המפורסם ר' שלום פיישר. "א גוטע וואך", מכריז ר' שלום, "איזה בית מדרש זה?"

העשיר שידע שהוא רק 'גזבר' של הקב"ה

ימזוגו היטב את בית מדרשו של הרבי מלעלוב..."

אותו מוצאי שבת היה, ככל הידוע לנו, המפגש הראשון של הנגיד ואיש החסד הבלתי נשכח הרה"ח ר' יעקב שלום פיישר זצ"ל עם בית מדרשו ובהמשך עם רבינו, כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע, כפי שמגולל באוזנינו הרה"ח ר' הערשל ברקוביץ שליט"א שחוזר בשיחה נרגשת לאותו רגע.

"הרבי זי"ע העריך מאוד את ר' שלום" מוסיף ר' הערשל בפתח השיחה, "הוא התבטא עליו: 'ר' שלום הוא מאותם עשירים יחידים סגולה הרואים עצמם כ'גזבר' של הקב"ה, שליח של ה' להעביר את הכסף ליעדו, לנזקקים ולמטרות צדקה, הא ותו לא".

הכרת הטוב, מיסודות היהדות

ובחזרה לאותו מוצאי שבת. "מיד למחרת, ביום ראשון" ממשיך ר' הערשל הלכתי וקניתי שני מזגנים עוצמתיים, עד השבת הקרובה כבר התנוססו שני המזגנים בבית המדרש. הייתה זו שבת חורפית קפואה בצפת, המעלות בחוץ צנחו, ואילו בבית הכנסת היה חם ונעים לכל המתפללים.

הרבי הרגיש מיד בשינוי לטובה וניגש אליי ושאלני: "מאי האי, מהיכן הגיעו שני המזגנים?" סיפרתי לרבי מה היה כאן, שר' שלום פיישר היה כאן במוצאי שבת, לא ביקשתי ממנו אך הוא הציע מעצמו לתרום את המזגנים. אמר לי הרבי: "למה אתה לא מודיע לי דבר כזה? צריך ללכת להגיד לו תודה". ועוד באותו מוצאי שבת, לאחר הבדלה יצאנו עם הרבי, רגלית, למעונו של ר' שלום (הייתה לו דירת נופש בצפת).

דפקנו בדלת, ר' שלום ניגש אל הפתח ובראותו את דמותו קדשו העילאית של הרבי הזדעזע עד עמקי נשמתו, פניו נדהמו והחווירו כסיד. "מדוע הרבי טרח להגיע עד אליי?".

"הכרת הטוב היא מיסודות היהדות" נענה הרבי בפשטות,

הרב שמעון טיקוצקי

היה זה במוצאי שבת חורפית אחת באמצע שנות התש"ס, השעה כבר לאחר חצות ליל. העיר צפת עטופה בחושך עבות. כפור שורר בחוץ. בבית מדרשו של הרבי מלעלוב זצ"ל בצפת, שזה עתה הוקם, שוהה כעת רק הגבאי הרה"ח ר' הערשל ברקוביץ שליט"א שמארגן ומסדר את בית הכנסת לאחר השבת. לפתע נעה הדלת על צירה, ר' הערשל מרים את ראשו אינסטינקטיבית, מופתע מי נכנס בשעה כזו לבית הכנסת. מישהו גבה קומה צועד פנימה. האיש מוכר לו היטב, זהו הנגיד המפורסם, איל ההון הנודע ר' שלום פיישר.

"א גוטע וואך" מכריז ר' שלום, "איזה בית מדרש זה?"

"זהו בית מדרשו של הרבי מלעלוב".

"ומי אתה?" שואל ר' שלום.

"אני גבאי בית הכנסת, עניך הרואות שכעת מסדר אני את בית הכנסת, מחזירו למקומו לאחר השבת".

"גבאי בית הכנסת מנקה ומסדר בעצמו?"

"קופת בית הכנסת לא סובלת מעודף כסף" מחייך ר' הערשל, "משתדלים לחסוך במה שאפשר".

ר' שלום שומע וממשיך להתהלך בבית הכנסת כשעיניו החדות סורקות כל פינה בתקרה הצפתית הקמורה, העתיקה. כעבור רגע הוא מזהה משהו: אין כאן מזגנים. מזגן אחד מיושן בירכתי בית הכנסת ותו לא.

"למה אין מזגנים?" הוא שואל.

"כעת הרי חורף" מכחך ר' הערשל בגרונו, "נעבור איכשהו את החורף, כשיגיע הקיץ בעז"ה נסתדר".

"לא לא" קורא ר' שלום, "תשמע טוב, אני עכשיו פותח אתך ביזנע'ס, עושה איתך עסק: מחר בבוקר אתה הולך וקונה שני מזגנים עם הכי הרבה 'כוח סוס' שיעשו את העבודה כמו שצריך,

בחיוך נעים, "באתי להגיד לך תודה על המזגנים". ר' שלום שוב התנצל על שהרבי טרח לבוא עד אליו ובסיום המעמד רשם על פיסת נייר מספר טלפון, תחב אותה בידי ואמר לי "אני רוצה שתתקשר אליי".

למחרת התקשרתי אליו והוא אמר לי, עדיין תחת רושם המאורע אמש: "תדע לך שלא היה לי דבר כזה מעולם, שרבי בישראל יטריח עצמו רגלית לביתי כדי להודות לי (על תרומה של שני מזגנים), זה ריגש אותי עמוקות, מכאן ואילך אני מבקש ממך שתספר לי על כל דבר שחסר בבית הכנסת, אני רוצה להיות שותף במקום הקדוש הזה".

תוך כדי שיחה הוא שאל אותי: "מתי יש מנחה ומעריב בבית הכנסת?" השבתי לו לתומי שעדיין אין מניין קבוע בבית המדרש, מתי שמתקבצים יהודים יש מניין. "ברוך ה' יש בית כנסת, יש מזגנים, אבל מניין לא תמיד יש". אגב, כיום ברוך ה' המקום הומה ושוקק חיים יהודיים כל שעות היום, אך באותן שנים לפני כמעט עשרים שנה, אזור דרום צפת היה כמעט ריק מחרדים, הרבי ז"ע היה ה'שטריימל' הראשון בכל האזור הזה עם בואו להתגורר בצפת.

כששמע זאת ר' שלום הוא השתומם ולא האמין למשמע אוזניו "מה? הרבי צריך להמתין שיהיה מניין? תקשיב טוב, אני נותן לך עכשיו מספר טלפון של יהודי בשם 'מוסקוביץ' שמחזיק לי כוללי אברכים, בעז"ה אנו נפתח כולל אברכים בבית המדרש של הרבי, גם בבוקר וגם אחר הצהריים, כך לרבי יהיה מניין קבוע". תוך ימים ספורים קם הדבר והיה, בבית מדרשו של הרבי נפתח כולל אברכים שהחיה את בית המדרש כל שעות היום בתפילות ובלמוד, כשמשכורתם של האברכים משולמת מכיסו של ר' שלום, הדבר נמשך במשך כמה שנים, לא היינו אפילו צריכים לבקש את הכסף, הוא הפקיד אותן ישירות לחשבונות האברכים בכל 'עשירי לחודש' כמו שעון, כזה היה ר' שלום.

ישכר זבולון עם הרבי

יום אחד עבר ר' שלום ליד בית מדרשנו בצפת והבחין בתכונה של בנייה במקום, הוא מתקשר אליי ושואל: "מה בונים?" אמרתי לו שהולכים לבנות מקווה טהרה צמוד לבית הכנסת. ר' שלום התרעם על שלא סיפרתי לו. "שוב אתה לא משתף אותי, אני ממש פגוע מזה"... תוך זמן קצר הוא פגש אותי ושאל את כל הפרטים, סיפרתי לו שיש יהודי יקר בלונדון ר' בעריש ברגר שמו שתרם את בניית כל המקווה. "אבל אם אנו כבר מדברים, אז באמת עבור החימום של המקווה טרם השגתי כיסוי" הוספתי.

בו במקום נענה ר' שלום שהחימום 'עליו', הוא לוקח זאת על עצמו. הוא סידר את הכל על הצד היותר טוב, קנה את גופי החימום והצינורות האיכותיים והיקרים ביותר. ובכלל, תמיד, כל מה שהוא עשה - הוא עשה הכי טוב, ברמה הגבוהה ביותר.

לא עברה תקופה ובאחד הימים מתקשר אליי ר' שלום. "ברצוני לעלות מחר בבוקר לאחר שחרית אל הרבי, באיזה שעה

ניתן להגיע?" אמרתי לו שהרבי לאחר התפילה עולה הביתה. תגיע בערך בתשע בבוקר.

בשעה היעודה נכנס ר' שלום לבית הרבי, הוא ניגש ביראת כבוד אל הרבי ושטח את בקשתו: "ברצוני לערוך 'ישכר זבולון' עם הרבי". הרבי בשמעו את בקשתו החל לשחוק עד כדי כך שר' שלום חש באי נעימות, "וואס איז געשעהן - מה קרה?" שאל אותי במבוכה.

"לעשות אתי ישכר זבולון?" שאל אותו הרבי, "אתי? וכי מתי אני לומד? ר' שלום", הטעים הרבי, "אתה הרי 'ביזנעס מענטש', איש עסקים ממולח, ישכר זבולון עושים עם יהודים שיושבים שתיים עשרה שעות ביום ועוסקים בגמרא, יהודים הפרושים מכל ענייני העולם הזה, אבל אני?"...

ר' שלום לא התבלבל. "הרבי אומר שאני 'ביזנעס מענטש', שאני יודע להריח היכן טמונה עסקה טובה, אם כן שהרבי יאמר לי מה הוא עושה כל היום?"

הרבי השתמט אך לבסוף אמר: "אני אומר קצת תהלים - איך זאג א ביסל תהלים".

"אה" קפץ ר' שלום, "אני רוצה להיות ישכר זבולון עם הרבי באמירת התהלים שלו". הרבי עצם עיניו, הרהר לכמה רגעים ובסוף נענה ואמר: "אה, שיהיה כך". וההסכם נחתם והיה.

כשיצאנו החוצה אמרתי לר' שלום: אני רואה שאתה באמת 'ביזנעס מענטש', יש לך מומחיות נדירה לאתר עסקאות טובות, כי ישכר זבולון בלימוד גמרא יש הרבה, אבל להיות שותף באמירת תהלים שעל ידה פועלים ישועות, כאלו אין הרבה, אתה באמת הצלחת במקום שאף אחד אחר לא הצליח... במשך כמה שנים, בכל ראש חודש היה ר' שלום מביא לבית הרבי זי"ע סכום כסף נכבד, בתור דמי 'ישכר זבולון'.

גלה לי את הסוד

בכל הזדמנות שפגש אותי היה ר' שלום מנסה לדלות ממני את סודותיו של הרבי בתחום החסד. "אני יודע שהרבי עושה המון חסדים בסתר" היה אומר וממש מתחנן: "תגלה תגיד לי מה הוא עושה, אתה חייב לספר לי משהו".

באחת הפעמים לא עמדתי בתחנוני, גיליתי לו את אחד הסודות הכמוסים, סיפרתי לו שהרבי עוזר בצנעה לאלמנות ויתומים, ובכל פעם שהוא מגיע לביתו ורואה שהגיע חשבון חשמל הוא קורא לי ואומר לי לרוץ לרשימה של כתובות מסוימות בצפת, בתי אלמנות, לקחת מהר מתיבת הדואר שלהם את החשבון, החשמל המים והארנונה (שכן אם הרבי קיבל היום את החשבון זה אומר שגם הם קיבלו) והרבי עצמו משלם להם את החשבון ישירות בלי שיידעו בכלל שהגיע להם חשבון ושמישהו שילם אותו. מתן בסתר בצורה המהודרת ביותר.

ר' שלום שמע את זה וליבו הרחום התלהב. פשוט נמס. "אוי, אוי, אתה לא יודע מה עשית לי, איזה דבר, איזה דבר עצום זה". כעבור זמן מה פנה ר' שלום אל הרבי בנוכחותי וסיפר: "שמעתי

היינו מעבירים לידי ר' שלום פֿישר, והוא היה משלם במהירות ובשמחה את כל החשבונות.

אכן, לא בכדי התבטא עליו הרבי זי"ע שהוא בין היחידים סגולה שמבינים שעשיר הוא רק 'גזבר' של הקב"ה. השי"ת יעזור שיהיה מליץ יושר, בטוחני שבעלותו השמימה בוודאי הוא זוכה לשבת במחיצתו של רבינו זי"ע, ימליץ טוב עלינו ועל כל ישראל אמן.

(גיליון 'אהל מועד' - לעלוב)

ממישהו (כשהוא מנסה להסיר את החשד ממני) שהרבי משלם את חשבונות החשמל והמים של אלמנות ויתומים, יש לי בקשה מהרבי, אני רוצה להיות 'השליח' של הרבי בתשלום החשבונות, אני משתוקק לקחת חלק במצוה העצומה הזו".

הרבי הרים מיד זוג עיניים חריפות לעברי, הוא הבין מיד מי סיפר לו את הסוד הכמוס הזה, אך בקשתו של ר' שלום פעלה את שלה. מני אז את כל חשבונות החשמל ומים וארנונה שאספנו

חדשות דרשו

"ב"ה הצלחנו להגיע למצב שבו בתוך כעשרה ימים אנחנו מסיימים את בדיקתם של רוב המבחנים... ומדובר בעשרות אלפי מבחנים לבדוק"

אחראי מחלקת תכנות ופיתוח ב'דרשו', הרב מרדכי אירום, מספר על המהפכה שהתחוללה עם תחילת מחזור הלימוד החדש בדף היומי בהלכה; וגם: למה חלק מהנבחנים מתקשים לקבל ציון

אליעזר (לייזר) רוט

והאיסוף של החלק העיקרי מסתיים ביום ראשון. בתוך זמן קצר מאוד כל מבחני 'הדף היומי בהלכה' נארזים בקופסאות קרטון ייעודיות, וביום שני אחר הצהריים התבילות כבר משונעות אל חברת ההייטק שמתחילה לבצע את הסריקה ביום שלישי בבוקר. "בתוך שעות אחדות החברה כבר מתחילה להזרים אלינו מידע עם התשובות של הנבחנים, ועד יום חמישי מסתיימת בדיקת כל המבחנים שנשלחו אליהם ביום שני, ושהבדיקה שלהם מתחילה ביום שלישי בבוקר!

"עם זאת, יש מבחנים שמגיעים ממקומות מרוחקים יותר או שהאיסוף שלהם מתעכב מסיבה טכנית כלשהי, והם מגיעים למשרד הלוגיסטי של 'דרשו' רק אחרי יום שני. כל אלו נשלחים לחברה נותנת השירות רק ביום חמישי והסריקה שלהם מתבצעת ביום ראשון שלאחר מכן, ובהתאם לכך גם הציון שלהם מתעכב."

אם כל המבחנים נבדקים מהר כל כך וגם מקבלים ציון, למה ישנם נבחנים שלא יכולים לראות או לשמוע את הציון שלהם גם אחרי שבועיים ואפילו שלושה שבועות?

"אני שמח מאוד על השאלה הזאת", אומר הרב אירום, "כי היא פותחת לפני פתח להבהיר דבר מאוד חשוב.

"המבחנים כולם מקבלים ציון באופן מיידי, הם עוברים סריקה ומקבלים ציון, (כמובן רק אם הדף לא מקושקש, והסימונים ברורים ומלאים כנדרש), הבעיה מתחילה כשהנתונים שכתב הנבחן בפרטי ההזדהות שלו, אינם נכונים או לא כתובים בצורה ברורה.

"ומכאן תצא הקריאה לנבחנים היקרים: אנא, הקפידו מאוד מאוד על כתיבת ברורה ורהוטה של שני דברים עיקריים: מספר הזהות שלכם והקוד האישי שלכם ב'דרשו'.

הרבה לפני סיומו של מחזור הלימוד השני של 'הדף היומי בהלכה' כבר החלה הנהלת 'דרשו' להיערך לקראת הגידול החד בכמות הנבחנים, והעובדה שבסופו של דבר מישהו גם יצטרך לבדוק את המבחנים ולהעניק ציון לכל נבחן.

רעיונות רבים עלו וירדו, עד שלבסוף נמצא הפיתרון האולטימטיבי: שכירת שירותים של חברה חיצונית, שמעניקה שירותי סריקה, פענוח ופילוח לארגוני ענק כמו חברות כלכליות ואפילו למשרדי ממשלתיים וחלק ממערכת הביטחון.

ראשי 'דרשו' ואנשי המקצוע הרלוונטיים נפגשו עם נציגי החברה, הושגה הסכמה עקרונית ולאחריה החלה עבודה אינטנסיבית עד לפיתוחו של המוצר הסופי, טופס בחינה שיתאים למערכות של החברה, ושאותו תבדוק החברה מדי חודש בקלות ובמהירות.

מי שמנצח על המלאכה מצד 'דרשו' הוא הרב מרדכי אירום, מנהל מחלקת תכנות ופיתוח, שדאג לייצר צינורות מסודרים להעברת המידע מהחברה הישר לשרתי המחשבים של 'דרשו', ומהם אל הנבחנים שמקבלים כל אחד את הציון שלו בדואר או במייל, לפי בחירתו, וכן למערכות הטלפוניות והממוחשבות, ולמערכות "נדרים" ו"קהילות" שדרכן יכולים הנבחנים להזין את פרטיהם ולקבל את הציון בשלב מוקדם יותר.

"יש את המחלקה הלוגיסטית של 'דרשו' שמבצעת את האיסוף בפועל של טפסי המבחנים מקרוב לאלף מוקדי בחינה בכל רחבי הארץ, המבחנים מגיעים אל המרכז הלוגיסטי של 'דרשו' כאן בירושלים, מתבצע מיון והפרדה בין מבחני 'הדף היומי בהלכה' למבחני 'הדף היומי' על הש"ס הבבלי והתוכניות האחרות של 'דרשו'. 'האיסוף של המבחנים מתחיל במוצאי שבת שאחרי המבחן,

מקרה המערכת מנסה לבדוק מספרים חלופיים, להחליף את הספרה הראשונה, או השניה וכו', עד שמאתרים את הנבחן. "אבל לא תמיד אנחנו מצליחים לאתר את כולם. אנשים שנותנים פרטים שרחוקים מהמציאות או שהמספרים שכתבו מאוד לא ברורים, אנחנו לא מצליחים לאתר אותם למרות שאנחנו מאוד מנסים ומתאמצים.

"בכל מקרה אנחנו כן מצליחים לאתר את הרוב המוחלט, אבל זה לוקח לנו זמן וזה בעצם עונה על השאלה ששאלת אותי, למה בחלק מהמקרים הציון מגיע רק אחרי שבועיים או שלושה שבועות".

אז מה בעצם צריכים הנבחנים לדעת כשהם ניגשים לבצע מבחן?

"להקפיד במשנה הקפדה וזהירות, שהספרות של מספר הזהות והקוד האישי ב'דרשו' תהינה ברורות ומדויקות. בחורים צעירים שלא מכירים את מספר הזהות שלהם בעל פה, שלא ינסו לנחש, שירימו טלפון לאבא או אמא ויבקשו לשמוע את המספר המדויק, אם מילאתם מספר זהות שגוי, המשמעות היא שהמבחן שלכם עלול ללכת לאיבוד ושלא תקבלו עליו ציון".

"לפעמים אנשים כותבים את המספר בצורה לא תקינה, כותבים את הספרה 9 כשהיא נראית כמו 4 או להיפך, כותבים 6 שנראה כמו 0 ולהיפך, 1 שנראה כמו 9, 2 שנראה כמו 3 ועוד. "מבחינת החברה אין לה שום דרך לזהות את הנבחן אם המספרים הללו לא כתובים בצורה ברורה. זה שקוראים לו יחיאל ברלמן, לא אומר לחברה שום דבר, אין לנו שום אפשרות לאתר את האדם שזה שמו, ולהצמיד לו את הציון, וכך קורה שאנשים לומדים ומתייגעים ועמלים ומשקיעים ולבסוף גם נבחנים אבל בכתובת מספר הזהות או הקוד האישי הם קצת מזלזלים, ומאבדים את הציון שלהם".

מה שאתה אומר בעצם זה שמי שיש לו טעות קטנה בכתובת המספר, מאבד את הציון. אי אפשר לברר מי זה יחיאל ברלמן הזה?

"כמובן שאנחנו מתאמצים ומשתדלים למצוא את הנבחן ולתת לו את הציון שמגיע לו", מסביר הרב אירום. "אנחנו משקיעים בזה הרבה מאוד שעות עבודה. יש לנו מערכת ממוחשבת חכמה שבודקת אם מספר הזהות קיים בכלל, לפעמים אפשר לראות לפי ספרת הביקורת שהמספר אינו תקין ואינו קיים בכלל. בכזה

טורים ודעות

זה קצת מוזר. הרי אני אומר את המילים הללו כל יום מאז שהייתי בן שש או שבע, אז מה קרה היום, ארבעים או חמישים שנה אחרי, שפתאום שמת לי לב שמשוהו במילים הללו לא ברור לי מספיק?

נקודה למחשבה | הרב אייזיק רוזנבלום

או שבח? זאת תחינה או הודאה? זאת הצהרת נאמנות והכרה במציאותו של הבורא, או וידוי דברים וניקוי הלב ממה שאירע בעבר...

אגב, מי שמרגיל את עצמו לעיין ולחשוב על מילות התפילה, זוכה להרגיש את הטעם שיש בתפילה. כל הגישה שלו לתפילה נראית אחרת לגמרי.

אז מאחר ואנחנו ממילא מתפללים בכל יום מימי חיינו שלוש תפילות, ומאחר וממילא לתפילה יש את הקצב של הציבור ואנחנו לא יכולים לזרז אותה, לא חבל שנעמוד כל ימי חיינו בשעמום ובחוסר מעש ונחכה שהתפילה תסתיים כבר, חלילה וחס? שבעים שנה תצטרך להתפלל שלוש פעמים ביום, לא חבל להשתעמם כל כך הרבה?

עדיף לנו להתחיל כבר עכשיו, לעיין במילים, להכיר אותן, להבין את ההקשר שיש בין פסוק אחד למשנהו, ולהפוך את התפילות שנתפלל בכל ימי חיינו לחוויה נעימה ומתוקה, עם הרגשה של קרבת אלוקים.

אני לא יודע אם אתם מכירים את זה, אבל לי זה קורה מדי פעם. באמצע התפילה, פתאום מתעוררת אצלי שאלה, אני לא מבין את המילים שאני אומר, ואז אני מהרהר בהן לפעמים גם מעיין בספרים, אחרי התפילה כמובן, עד שאני מוצא הסבר שמניח את דעתי.

זה קצת מוזר, כי אני הרי אומר את המילים הללו כל יום מאז שהייתי בן שש או שבע, אז מה קרה פתאום היום, ארבעים או חמישים שנה אחרי, שפתאום שמת לי לב שמשוהו במילים הללו לא ברור לי מספיק?

אבל האמת שהיא גופא, זאת בדיוק הסיבה. בגלל שהתרגלתי מגיל צעיר לומר מילים שבאותה העת לא הייתי מסוגל להבין, המשכתי גם בבגרותי להמשיך ולומר אותן, בלי להבין את המשמעות שלהן, או בלי להבין את הקשר שלהן למקום הזה.

לכן חשוב לעיין באופן יזום, לקחת כל פעם כמה קטעים מתוך התפילה, ולחשוב עליהם, לעבור מילה אחר מילה, ולראות אם אנחנו מבינים את המשמעות, את ההקשר, האם זאת בקשה

ועתה לעוד משהו בעניין התפילה..

יש משהו מאוד מעניין שאנחנו אומרים כל יום בתפילה. בסוף ברכות השחר, מגיעה התפילה "ויהי רצון מלפניך... שתרגילינו בתורתך... והרחיקנו מאדם רע ומחבר רע..."

לכאורה מדובר בכפילות לשון. אם אנחנו מתפללים לקדוש ברוך הוא שירחיק אותנו מאדם רע, התפילה הזאת כוללת גם הרחקה מחברים רעים. לא כך? אנחנו רוצים שלא להיות בכלל בקרבתם של אנשים רעים, בין אם הם חברים שלנו ובין אם לאו. וכמו לא די בכך, בקטע הבא של התפילה, שמקורו בגמרא בשם רבינו הקדוש, אנו מתפללים: יהי רצון מלפניך... שתצילני היום ובכל יום... מאדם רע, מיצר רע, ומחבר רע...". שוב חוזר אותו הדבר עלם עצמו. אנחנו מבקשים להינצל מאדם רע, ולהינצל מחבר רע. אם נינצל מאדם רע, זה אמור לכלול ממילא גם להינצל מחבר רע. לא כך?

אלא מה, נראה שאפשר לומר שיש כאן שיעור מאוד חשוב עבורנו לחיים.

יש אנשים שהם אנשים רעים בעצם מציאותם. הם לא מפרגנים, תמיד יש להם ביקורת, הם אוהבים להתלונן, רואים שחורות, משרים מסביבם אווירה לא נעימה. אנשים רעים! אנחנו לא רוצים להיות בקרבתם ואנחנו מתפללים לקב"ה שירחיקו

אותנו מהם ויציל אותם מידם.

אבל יש אנשים טובים, הם יכולים להיות יראי שמים, בעלי מידות טובות, בעלי עין טובה ומשרים סביבם הרגשה מאוד טובה. אבל בתור חברים הם פחות טובים.

למה? יש מגוון רחב של סיבות.

יש אנשים שהם בעלי לשון הרע לדוגמה, מי שיהיה חבר שלהם אחת דתו להיכשל בהרבה מאוד איסורים, ולכן הם עונים לגדר של 'חבר רע', למרות שאת כל שאר המצוות הם מקיימים בהידור ובדקדוק ושיראת השמים שלהם יוצאת מן הכלל.

לפעמים זה אפילו לא פגם בחבר עצמו. הוא אדם ממש מושלם, כל כולו יראת שמים טהורה ומידות טובות. אבל עבור חלק מהאנשים, הידידות עמו עלולה להיות מזיקה, אולי הם עלולים להרגיש שהם בתחרות הרסנית מולו, אולי הם עלולים להיכנס למצב של שברון לב מזה שהם החוליה החלשה יותר בחברות ושהחבר המושלם עובר אותם בכל קנה מידה.

לכל אדם יש את מבנה האישיות שלו, סגנון החשיבה שלו, לא כל אדם חיובי ואיכותי, מתאים לכל אדם חיובי ואיכותי כחבר, לפעמים הוא יכול להיות איש מושלם, אבל חבר רע עבור אדם מסוים, ולכן אנחנו צריכים להתפלל על שני העניינים הללו: הרחקה מאדם רע, והרחקה מאדם טוב שהוא חבר רע...

לקראת שבת מלכתא

ג'סי יש חנות סלטים, ואני, יחד עם בני משפחתי, מכינים את הסלטים לחנות שלנו. והנה באחד הימים אני נכנס לחנות ורואה, שלצד הסלטים שלי עומדת ערמה נכבדת של סלטים מחברה אחרת. הייתי המום

טעימה ראשונה מעלוני השבת המובחרים

אשר בחיי אביו החשיבוהו כולם לעם הארץ גמור על אף היותו גאון גדול.

לאחר פטירת המגיד הק' נתיישבו התלמידים ביניהם את מי לקבל עליהם לרבי ולמורה דרך אחר רבם הק', עד שנמנו וגמרו ליסע אל החוזה הק' מלובלין ולישאל ממנו את חוות דעת קדשו ומוצא פיו, ויקומו כל זקני העדה לנסוע לובלינה.

ויהי בעת הגיעם ללובלין החביא הרה"ק רבי משה אליקים את עצמו והלך באחרונה שלא ירגישו בו, אך החוזה הק' פנה אליו ונתן לו יד לשלום בראשונה לפני כל התלמידים, ויאמר להם החוזה הק' כתיב "ויהי בנסוע הארון" כאשר נסע מעימנו ארון הקודש ונסתלק המגיד הק' זי"ע אזי "ויאמר משה" - הרה"ק רבי משה יאמר תורה והוא יהיה ממלא את מקום קדשו של אביו, ואז קיבלוהו כולם עליהם לרבי ולמנהיג.

מעשה נוסף שהובא בעלון 'מבאר הקודש': הרה"ק משינאווא זי"ע היה מסתובב הרבה בין העיירות בכדי לחזק יהודים, ופעם

צוות 'הפותח'

בחסדי שמים זכה דורנו לשפע אדיר של דברי תורה ויראה המודפסים מדי שבוע במאות עלונים מלאי תוכן מרתק המוגש בצורה נהדרת לקהל יראי ה' וחושב שמו בכל אתר ואתר.

בעלעול קל שעלעלנו בכמה מעלוני הפרשה שמתפרסמים השבוע, מצאנו כמה פנינים מיוחדות, ואמרנו בל נמנע טוב מקוראי 'הפותח', ונביא לפנייהם את הברכה אשר ציווה ה' את עמו.

בעלון 'מבאר הקודש', המלקט את דברי התורה שנשמעו מפי כ"ק מרן אדמו"ר מדאראג שליט"א לאורך השנים, מצאנו כמה וכמה סיפורים נפלאים ועבודות קדוש מאת רבותינו גדולי הדורות, ולחיבת הקודש אמרנו להביא הנה שניים מהם, ושניהם הובאו על הפסוק: ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפוצו אויבך".

הרה"ק רבי משה אליקים בריעה מקאזניץ זי"ע בן הרה"ק המגיד מקאזניץ זי"ע, היה נוהג בשפלות יתירה עד למאוד, עד

הפלפול, החשק הרב ללימוד והאווירה המחשמלת - כל אלו שבו את ליבי!
חזרתי לבית הספר והודעתי למנהל: "מצאתי את שאהבה נפשי, רק לשם אני הולך!"
"כעת אינך יכול ללכת לישיבת פוניבז", חיך המנהל, "כי לומדים בה רק בחורים ואתה עדיין ילד. עליך לעבור הרבה עד שתגיע לשם, אבל בעזרת ה' תגיע!"
לפעמים הסתכלות אחת שווה את הכל.
אדם מוכן לשלם כל הון דעלמא עבור הראיה הזו.
עליו רק לדאוג לשמר את ההרגשה שהיתה לו בזמן אותה ראייה.

הצלחה לא הגיונית

בעלון הנפוץ והפופולרי 'השגחה פרטית', מובא המעשה הבא: גיסי ואני עובדים בשיתוף פעולה כבר תקופה ארוכה. לגיסי יש חנות סלטים, ואני, יחד עם בני משפחתי, מכינים את הסלטים לחנות שלו. והנה באחד הימים אני נכנס לחנות ורואה, שלצד הסלטים שלי עומדת ערמה נכבדת של סלטים מחברה אחרת. הייתי המום. מה? גיסי מזמין סלטים מחברה מתחרה? מה הוא חושב? הרי כל השבוע אנחנו עובדים כל כך קשה, וכעת הסחורה שלנו יכולה להיתקע והרווחים גם כן, וזה ממש לא הוגן. אמנם לא היה בינינו הסכם כתוב וחתום שלא להביא מחברה מתחרה, אבל זה היה מובן מאליו, עבדנו בנאמנות ועד היום הכול זרם יופי.

התקשרתי לאשתי כאוב מאוד וסיפרתי לה את אשר חזו עיניי. היא ענתה לי ברוגע, "נראה לי שזה ניסיון משמים, שנדע שלא הסלטים מביאים פרנסה, אלא הקב"ה הוא זה שמביא פרנסה".
"אז מה נעשה?" שאלתי אותה.
"נתפלל לה' שיפרנסנו ברווח", היא ענתה באמונה ובביטחון וחיזקה אותי.

אמרתי לה, "יעצת בדעת ובחכמה, עצתך להסכימה".
לא דיברתי על כך מאומה עם הגיס, והתפללתי לה' שישלח לנו פרנסה. באותו יום מתקשר אליי הגיס ואומר, "תשמע איזה דבר מעניין קרה. הסלטים שלך נגמרו עד הקופסה האחרונה ועדיין יש ביקוש גדול. תוכל להכין לי שוב את אותה הכמות? אני אשלם לך על זה במחיר טוב". כך יצא, שדווקא ביום הזה, שבו היה נראה שמישהו מסיג את גבולי, זכיתי בהצלחה יתרה ולא הגיונית. אין ספק שכוח האמונה וההבלגה עמדו לנו לשפע כזה משמים.

נענה על זה ואמר שכל יהודי שורשו מאות אחת בתורה, והאות שלו היא האות ו' של הפסוק "ויהי בנסוע הארון", ועל כן הוא נוסע הרבה.

אולם הרה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע, אחיינו של הרה"ק משינאווא, לא היתה דרכו לנסוע כמעט, ופעם נענה ואמר שהאות שלו היא האות ו' של הפסוק "ובנוחה יאמר", ולכן הוא נשאר במקומו ואינו נוסע.

הסתכלות שווה הון

בעלון המיוחד 'האור לחיים' מאת מרן הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א, מספר הגר"א שליט"א סיפור אישי מימי נעוריו, ממנו הוא למד מוסר השכל לכל ימות חייו, וכך הוא מספר:

לפעמים מהסתכלות אחת שאדם רואה, הוא יכול להיבנות ולבנות עולם. ואספר: בהיותי ילד בגיל שנים-עשר, למדתי בבית הספר בכפר סבא של פועלי אגודת ישראל. חצי מיום הלימודים היה מוקדש ללימוד תורה וגמרא, וחציו השני ללימודי חול.

למדנו מסכת בבא מציעא פרק 'אלו מציאות', פרק 'כיצד ממברכין' ממסכת 'ברכות', וכמו כן למדנו משניות בעל פה, מסכת 'שביעית', 'תרומות' ו'מעשרות' ועוד. אכן, דברים יסודיים מאוד למדנו, אבל רציתי לטעום משהו יותר גדול.

אותה תקופה הורי לא היו בארץ. המנהל הרוחני של בית הספר היה יהודי חסיד, ירא שמים בתכלית. יום אחד פניתי אליו וסיפרתי לו שרצוני לראות משהו יותר גבוה ממה שיש בבית ספרנו. הוא הסכים מיד והודיע לי כי בעוד כמה ימים יבוא לכאן מישהו וייקחני לראות כיצד נראית "ישיבה".

עד אותו יום, הישיבות שראיתי היו על פי רוב מקומות עלובים, כוכים קטנים וצפופים. לא היה להם כסף לבניינים מרווחים ומפוארים. הייתי סקרן לראות את הישיבה, עליה דיבר המנהל.

ואכן, הגיע בחור מיישיבת פוניבז' ולבקשת המנהל ניאאות לקחת אותי עימו לראות את הישיבה. הגענו לשם בסביבות השעה חמש אחר הצהריים, באמצע 'סדר' שני. היכל הישיבה היה מלא מפה לפה, כשלוש מאות וחמישים בחורים יושבים והוגים בתורה, במרץ ובריתחא דאורייתא. מרן הרב שך זצ"ל עמד באמצע הבית מדרש והתפלפל עם בחורים בלימוד. למולי, בקיר המזרח, הבחנתי את ארון הקודש המפואר שהובא מאיטליה, כולו זהב (באמת הארון אינו עשוי מזהב, רק מצופה זהב, אך גם כך המראה מרשים ביותר). ואני, ילד קטן לפני בר מצוה, הבטתי על הנעשה סביבי והייתי נפעם כולי.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

כעבור עשר דקות התקשר אליו אדם שהזדהה כשוטר ושאל: "איבדת עגלה?" הוא השיב מיד בחיוב, ולא עבר זמן רב והעגלה והתיק חזרו, יחד עם סיפור מפעים...

הערבי עם הצלצול של רבי ישעיה בן ר' משה

"כן".

לא עבר זמן רב, והעגלה והתיק חזרו יחד עם סיפור מפעים. וכך סיפר השוטר:

נסעתי באזור היציאה מהעיר, ליד נחל צאלים, וראיתי קבוצה של פועלי בניין ערבים. ביניהם ערבי אחד מוליך עגלה יפה של תינוק. עצרתי את הערבי ושאלתי אותו מאיפה העגלה, והוא ענה לי: "מצאתי את זה בפח". אמנם חשדתי שזו לא ממש מציאה כשרה, אבל לא היו לי ראיות שהוא גנב את זה.

פתאום הפלאפון שבתוך התיק מצלצל: 'רבי ישעיה בן ר' משה, פועל ישועות לכלל ישראל, בני, חיי ומזוני רוויחי, אה... ומזוני רוויחי...'

אמרתי לעצמי: מה לערבי ולרבי ישעיה בן ר' משה? אין ספק שהפלאפון גנוב. עכשיו כבר היתה לי ראיה. דרשתי מהערבי שיביא לי את התיק עם הטלפון והעגלה, וברוך ה', הכול חוזר אליך!

(גיליון השגחה פרטית)

מספר אברך מבית שמש: בבניין שבו אני גר עדיין מסתובבים פועלי בניין, שמשלימים עבודות בבניין ובבניינים הסמוכים. הם מצטיינים באופן מיוחד ב'נטילת ידיים', ונוטלים מכל הבא ליד. אם שכחת משהו בעל ערך ללא השגחה, ידאגו בני דודינו להעביר אותו לרשותם, כך שתשכח ממנו לגמרי.

בבניין שבו אני גר עדיין אין מעלית, ודיירי הקומות העליונות משאירים את העגלות למטה בלית ברירה. באחד הימים דופק אצלי שכן מקומה שישית ומבקש בדחיפות לבצע שיחת טלפון. הוא הניח את העגלה של הילד שלו בכניסה, ואחרי עשר דקות נזכר ששכח להעלות את התיק של העגלה. רק לפני זמן קצר הוא הוציא כסף מהבנק, ובתוך התיק נח הפלאפון עם שטרות כסף, כרטיס אשראי ומסמכים חשובים. כשירד בחזרה למטה, גילה לתדהמתו שאיחר את המועד. העגלה נעלמה עם התיק, ואנה הוא בא. הוא ביקש את הטלפון שלי כדי להתקשר לסלולרי שלו, וכך הוא צלצל פעם אחר פעם.

כעבור עשר דקות התקשר אדם שהזדהה כשוטר ושאל: "איבדת עגלה?"

הש"ת היומי

האם ניתן 'למכור' לשני תורמים את אותו פסוק בספר תורה?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

על פסוק זה לא היה תורם, ויש בזה משום גזל וגניבת דעת. תשובה: נראה שיש לחלק בין תרומה שנועדה רק לכסות את עלות הספר תורה, שאז אסור לקחת משני אנשים תרומה על אותו פסוק, מה שאין כן בנדון השאלה ניכר מגודל הסכום וההפרשים שבין אות לפסוק ועמוד, שחלק מהכסף מיועד להחזקת התורה וניתנת גם זכות לתורמים להשתתף במצות כתיבת ספר התורה, א"כ גם שני אנשים יכולים לזכות באותו פסוק.

אך כאשר שאלתי את מו"ר הגרמ"ש קליין שליט"א, אמר שאף שיש מצוה בכל תרומה להחזקת תורה, יש בזה משום גניבת דעת של התורמים שלא היו רוצים לתרום עבור פסוק שכבר נתרם.

שאלה: ארגון שע"י מוסדות תורה מפרסם לציבור להצטרף ולתרום חלק מספר תורה הנכתב לעילוי נשמת צדיק גדול, כאשר תרומה לאות אחת היא בסך 38 ₪, תרומה לפסוק שלם - בסך 176 ₪ ותרומה לעמוד שלם - בסך 888 ₪ בפרסה לתשלומים, כאשר חלק מהכסף יכסה את עלויות הספר תורה והשאר ישמש להחזקת התורה. השאלה היא, האם פסוק שנתרם ע"י אדם אחד, ומגיע תורם נוסף ורוצה לזכות בפסוק זה שיש בו אותיות משמו או מצוה מסויימת שהוא רוצה לקיים - האם מותר לקבל משני אנשים תרומה על אותו פסוק, או שכל תורם מעוניין שאותו פסוק שיבחר יכתב רק מכספו הוא, ואם היה יודע שהארגון קיבל כבר תרומה

מדוע חילק הרה"ק מאוסטרובצא סכומי כסף נכבדים לצדקה בערבי חגים?

יבמות דף צג

א"כ מצינו חוטא נשכר

אותנו שאין חוטא נשכר, על כן, אם מפני חטאינו גרמנו שאין אנחנו יכולים לעלות וליראות, לא יתכן שנרוויח מהחטאים, לכן, כפי שהיה עולה לנו פסח בזמן שבית המקדש היה קיים, כך גם היום עלינו לחלק אלו המעות לצדקה.

מסופר על הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצא ז"ע, ששלושים יום קודם החג היה מקבץ ממון ומצרכי מזון והיה מחלק הכל לצדקה, והסביר את מעשיו, היות ואלביא דאמת היה צריך כעת לעלות לרגל עם קרבן פסח, עולת ראיה ושלמי חגיגה ועוד, יחד עם הוצאות הדרך והוצאות הדירור כל ימי החג, וחז"ל לימדו

החפצים בחיים - הפץ חיים יומי

איזו מצוות עשה מהתורה מקיים בחור ישיבה המקפיד להתחבר עם חברים יראי שמים?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר הפץ חיים

כדבר גנות. וגם המקבל לשון הרע עשוי לעבור על איסור זה (ד) אם גרם על ידי סיפורו שחברו יאבד את פרנסתו וכדומה, עובר גם על עשה של 'גר ותושב וחי עמך'... 'וחי אחיך עמך'. (ה) מקבל לשון הרע עובר לפעמים על עשה של 'הוכח תוכיח', אם לא מוכיח את חברו על שמספר לשון הרע (היינו אם יודע שיקבל את תוכחתו, ואפילו אם יש לו ספק בזה. וראה בביאורים ומוספים שיש אומרים שצריך להוכיחו גם אם לא יועיל, וראה עוד שם בפרטי הדברים).

(ו) אם מדבק עצמו בחבורה של אנשי רשע ובעלי לשון הרע, עובר גם על עשה של 'ובו תדבק', שחז"ל ביארו בזה שהמצווה היא להתדבק בחכמי התורה וללמוד ממעשיהם, ולכן בוודאי מי שעושה ההיפך ומדבק עצמו בחבורת רשעים, עובר על 'עשה' זה. בביאורים ומוספים מביאים בזה חידוש מעניין ביותר: כשאדם נמצא בין אנשים בינוניים במעשיהם, אך יש מהם שטובים יותר ויש שטובים פחות - כתב באגרות משה שכאשר מתדבק בבינוניים, שיכול ללמוד מהם מעשים טובים, מקיים 'ובו תדבק'! והוכיח כן מלשון הרמב"ם, שצריך "להתדבק בצדיקים ולהתרחק מהרשעים", ומשמע שהמצווה היא להתדבק תמיד ביותר טובים ולהתרחק מהפחות טובים, ואין כוונתו שרק בהתדבקות בצדיקים גמורים מקיים המצווה.

בסדר הלימוד היומי עומדים עתה באמצע החלק השני מהפתיחה - עשין, בו מונה החפץ חיים על אילו מצוות עשה עובר המספר לשון הרע. טרם שנגיע לסעיפים הנלמדים היום (ה-ו), נזכיר בקצרה את העשין שמנה ה'חפץ חיים' בסעיפים הקודמים שנלמדו בימים שישי ושבת

(א) המספר לשון הרע עובר בעשה של 'זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים'. בביאורים ומוספים של 'דרשו' מרחיבים בגדרי מצווה זו, אופני קיומה ותדירות חיובה. ומעניין לציין את המובא שם מדברי ה'חפץ חיים' בספר חובת השמירה בשם הגאון רבי בצלאל מווילנא, שגם על ידי לימוד הלכות לשון הרע מקיימים מצווה זו. וראה שם דעות נוספות בזה.

(ב) המספר לשון הרע עובר גם על עשה של 'ואהבת לרעך כמוך'. גם כאן מרחיבים ב'ביאורים ומוספים' בגדרי מצווה זו, ונזכיר רק נידון אחד: אדם שאינו מקפיד על בזיונו - האם המספר עליו לשון הרע עובר על עשה של 'ואהבת'?' לדעת הגר"ח קנייבסקי הוא אכן עובר, משום שבטלה דעתו אצל כל אדם, ואף שאומר שאינו מקפיד, באמת הוא כן מקפיד.

(ג) לפעמים עובר המספר גם על 'בצדק תשפוט עמיתך', כגון שראה אצל חברו מעשה שאפשר לשופטו לזכות או לחובה, וסיפרו

לשמוע ולחשמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

איזה שלב נחשב לתחילת העיבוד לענין אמירת 'לשמה'?

העושה, על דעת ראשונה הוא עושה".
ונחלקו הפוסקים, בנוגע למקרה שאמר את ה'לשמה' מוקדם יותר, בשעת ההשרייה במים - יש אומרים, שהעשייה לשמה בשלב זה אינו מועילה. ויש אומרים, שאם הישראל עצמו עושה את כל פעולות העיבוד שלאחר מכן, די בכך שההשרייה במים נעשתה במפורש לשמה, כיון שגם באופן זה ניתן לומר שכל פעולות העיבוד שבאו לאחר מכן, נעשו על 'דעת ראשונה' של ההשרייה במים לשמה.
[שו"ע לב, ה, ומשנ"ב כד-כו; ביאורים ומוספים דרשו, 43; וראה שם, 40]

כפי שלמדנו, את העורות המיועדים לקלף לכתבת ספרי תורה, תפילין ומזוזות, יש לעבד 'לשמה'. ויש לומר זאת בתחילת העיבוד; ובדיעבד, די במחשבה שהעיבוד נעשה לשמה. בראשית תהליך העיבוד, משרים את העורות במים, ולאחר מכן מעבירים אותם להשרייה בסיד; ושעת ההשרייה בסיד, היא תחילת העיבוד בפועל, ואז יש לומר שנתנית העורות לתוך הסיד נעשית לשם קדושה, וראה להלן בנוגע לנוסח האמירה. וכל שלבי העיבוד שלאחר מכן, נחשבים כאילו נעשו במפורש לשמה, כיון "שכל

על איזה קלף ניתן לכתוב רק מזוזה ולא פרשיות תפילין?

ספר התורה, הגדולה משל התפילין. וקלף שעובד לשם מזוזה, לא ניתן לכתוב עליו ספר תורה או פרשיות תפילין, משום שקדושתם גדולה משל המזוזה.
ובכל קלף שעובד לשם כתיבת סת"ם - אסור להשתמש לצורכי חול, אלא אם כן הותנה על כך מראש. וראוי להתנות על כך, בנוסח: "אני נותן עורות אלו לתוך הסיד לשם קדושת ספר תורה, ואני מתנה לכשארצה שאוכל לשנותו לכל דבר".
[שו"ע לב, ה, ומשנ"ב כו; ביאורים ומוספים דרשו, 45]

קלף שְׁעוּבָד לשם כתיבת ספר תורה, ניתן לכתוב עליו פרשיות תפילין ומזוזה, משום שקדושת ספר התורה וקדושת התפילין והמזוזה נחשבות כעין קדושה אחת, ובנוסף - קדושת ספר תורה גדולה מקדושת התפילין והמזוזה, והקדושה הקטנה נכללת בקדושה הגדולה, ולכן, הרי זה כאילו נעשה העיבוד גם לשם הקדושה הקטנה.
וקלף שעובד לשם פרשיות תפילין, ניתן לכתוב עליו מזוזה, אך לא ספר תורה, מפני שהעיבוד לשם תפילין אינו מספיק לקדושת

האם ניתן לכתוב ספר תורה על קלף שְׁעוּבָד בידי גוי?

ישראל לפחות חלק מתהליך העיבוד.
ואם הישראל עושה בעצמו חלק משמעותי מתהליך העיבוד - יש שהכשירו אף באופן שלא אמר כלל לגוי לעשות לשמה. ואם הישראל עומד במרחק מן הגוי, או שעומד בסמוך אליו, אך אינו מצווה לעבד לשמה - אף אם הישראל אומר שהעיבוד יהיה לשמה - העור פסול לכל הדעות. וראה עוד במקורות, בנוגע לאופנים שונים של השתתפות הישראל בתהליך העיבוד.
[שו"ע לב, ט, משנ"ב כח-כט, ושעה"צ ס"ק לה; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 50]

לדעת הרמב"ם והתוספות, את עיבוד העור לכתבת סת"ם, יש לבצע בידי ישראל בלבד. ועור שעובד בידי גוי, פסול, ואף אם ישראל מצוהו לעשותו 'לשמה', והגוי אומר שעשה את מעשיו על דעת הישראל, אינו נאמן על כך.
ולדעת הרא"ש, ניתן לבצע את העיבוד בידי גוי, כאשר ישראל גדול עומד בסמוך אליו בתחילת העיבוד ומצווהו לעשותו לשמה. ובמידת האפשר, יש להחמיר כדעת הרמב"ם והתוספות. ואף במקרה שלא ניתן לעשותו על ידי ישראל, ראוי שיעשה עמו

* בפרשיות התפילין, אין צורך 'לשרטט' את כל השורות, אולם, לדעת השולחן ערוך, יש לשרטט את ראש העמוד; ולדעת הרמ"א, יש לשרטט את כל ארבעת צידי העמוד. וכיום, נהוג לשרטט את כל השורות ואת ארבעת צידי העמוד.

* מנהג ישראל, שלא להפריד את שתי השכבות שיש בעור לצורך ייצור הקלף, אלא מגרדים את השכבה הפנימית; ובמקביל, מקלפים מעט את השכבה החיצונית.

* את העור לכתובת סת"ם, יש לעבד באמצעות השְׁרִייה ב'מי עפצים', או בסיד. ולמרות שבימינו ניתן לעבד את העור באמצעות חומרים כימיים שונים, אין לשנות מהנהוג, וחובה להשרותו בסיד.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

הישן עם כפפות על ידיו - האם יברך על נטילת ידים בבוקר?

ולדעת הרשב"א, טעם תקנת נטילת הידים בבוקר הוא, משום שלאחר השינה נעשה האדם כְּבִרְיָה חדשה, וצריך להודות להשי"ת על שבראו לכבודו, לעבוד את עבודתו, ולברך את שמו. ומפני צורך זה, תיקנו חכמינו ז"ל לברך בכל בוקר את ברכות השחר; ובדומה לכך, תיקנו גם ליטול את הידים לפני תחילת עבודת השי"ת, ככהן המקדש את ידיו ורגליו בְּמֵי הכיור לפני תחילת עבודתו. ומובן, שטעם זה אינו קיים אלא לפני תפילת שחרית, ולא לפני תפילת מנחה או ערבית.

ולאחר תפילת שחרית - לכל הדעות אין ליטול ידים בברכה, שהרי אין כאן נטילה לתפילה, וגם אינו נעשה אז בריה חדשה לעבודת השי"ת, שהרי כבר עבד את עבודתו בתפילת שחרית.

[שו"ע ד, א, ומשנ"ב; ביאורים ומוספים דרשו, 1-4]

חכמינו ז"ל תיקנו ליטול ידים בבוקר, לאחר השינה, ולברך "על נטילת ידים". לדעת הרא"ש, הטעם שתיקנו נטילה זו הוא, מפני שידי האדם 'עסקניות' הן, ולא יתכן שלא נגע בשנתו במקום בלתי נקי, וצריך אפוא ליטול את ידיו לקראת קריאת שמע ותפילת שחרית.

ולדעה זו, גם לפני תפילות מנחה וערבית - אם יודע שידיו אינן נקיות, חייב בנטילת ידים עם ברכה; אך למעשה, אין לברך על הנטילה לפני תפילות אלו.

וכמו כן, לדעה זו, אם ישן כשכפפות על ידיו, או שגופו היה מכוסה באופן שאין להניח כי נגע במקום מכוסה - אין צורך ליטול ידים בבוקר אלא מפני הרוח הרעה השורה על הידים, (ראה במקורות), ללא ברכה.

הלוח היומי

ט' בסיון | רבי יעקב חיים ב"ר יצחק ברוך סופר זצ"ל, בעל כף החיים, יגל יעקב, ישמח ישראל ועוד

יארצייט:

קצ"ט: רבי אביגדור ב"ר יצחק קרא זצ"ל, דיין בפראג.

תמ"ד: רבי משה ב"ר נפתלי הירש רבקה"ש זצ"ל, בעל באר הגולה. (וי"א בה' סיון).

תקצ"ט: רבי ישראל ב"ר שמואל משקלוב זצ"ל, תלמיד הגר"א, בעל פאת השולחן ותקלין חדתין.

תרל"ג: רבי יצחק אייזיק ב"ר יששכר בעריש אייכנשטיין זצ"ל, מזידיטשוב, בעל פירוש מהרי"א ועוד.

תרל"ט: רבי אהרן ב"ר עזריאל קונווארטי זצ"ל, ר"י בית א-ל, בעל שו"ת כפי אהרן.

תרצ"ט: רבי יעקב חיים ב"ר יצחק ברוך סופר זצ"ל, בעל כף החיים, יגל יעקב, ישמח ישראל ועוד.

תשל"ב: רבי יחזקאל שרגא ב"ר יואל זיסמן מערץ זצ"ל.

יארצייט הגאון רבי יעקב חיים ב"ר יצחק ברוך סופר בעל ה"כף החיים"
מה בער ל"כף החיים" כאש בעצמות?

הג"ר יעקב חיים סופר אמר: מי שרגיל ללמוד בספר "כף החיים" יראה שאין מנהגו של סבי לחזור על דבר אחד כמה פעמים, רק לעיתים נדירות, אך ישנה הלכה שכתב בשם המהרח"ו שעיקר השגת האדם אל רוח הקודש, תלויה על ידי כוונת האדם וזהירותו בכל ברכות הנהנין שנעשה זך ומוכן לקבל קדושה, וחזר על הלכה זו שלוש פעמים בסמיכות, כיון שהדבר בער לו כאש בעצמות. (מגיד דבריו ליעקב - שונות - תפארת חיים עמ' עה)

בעת שאנו מברכים, נשתדל שלא להתעסק בדברים אחרים, ונהיה מרוכזים רק במילות הברכה

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורי משניות על מסכת
שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il